

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 2. Ante diem festum Paschæ &c. Misit aquam in peluim, & cœpit lauare &c. Admiratur D. Petrus Dominum in forma serui, & malaciam patitur in pelui aquarum, magis quam in mari nauigautes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

morre fuerit: sed in finem: phrasi s. pag na ad significandum vltimum potentiae, alicuius rei qua licet capius s. littera vtatur, at tamen periculatiter David, qui per hanc eleganter expressit quam fatigatus, & quam esset confectus aduersit. tribus, sibi a Deo missis in iustum seclerum suorum culpatumque supplicium: Miser factus sum, & curatus usque in finem. q. d. ad summum deuolutus sum miseriarum, quibus ita preamor, angustior & pondere earum incuruor, vt mihi vires vltra ferendo deficiant, locutus eriam indigni cuidam peccatori, illicque praedicturus illum a Deo fore subuertendum, sic ait:

Pf. 37. 7.

Pf. 31. 7.

Pf. 73. 3.

Deus destruet te in finem. q. d. supplicio te plebret extreme, quo ruina patris omnium extremam. Vltimus poenam expostulans contra quosdam Dei inimicos, sic precabatur: *Lex tua magna tuas in superbiis eorum in finem.* q. d. manum tuam quantum tibi possibile fuerit super eos apponam, & ad extremum vsque, & in multis plalmis pro titulo inscribit hoc quod Septuaginta legunt. *In finem*, & D. Hieron. transtulit *Victori*: nam iuxta quorundam explicationem aduertit voluit plalmum illum a se scriptum, ab illo cantandum, qui ceteris vocem altius attollebat, vincebatq. omnes, nec non vt is illum cantaret vocem extollendo quam posset altissime.

Hac modo phrasi vtitur D. Ioan. vt amorem exprimat Saluatoris, qui hora sua iam praesente, que mortis eius erat hora: *In finem dilexisti eos*, amavit illos in finem summè atque extreme, exercitq. amor modo aliquo vltimum posentis suæ, sic vt vltimus non posset. Ita hoc interpretati sunt D. Chryl. & eius ass. clu. Theophilactus & Euthym etiam D. Cynl. nec displicuit D. Aug. & optimè declarat Rupert. *Dilexisti in finem, id est dilectionem erga eos eo vsque perfecit, vltima quod non potest augeri.* Amor datius est & munificus: quia amare, est velle bonum, amare aliquem, est illi & non tibi velle bonum: si namque tibi bonum exoptes, iam non illum, sed te diligis.

Hom. 69.

in Ioan. in hunc loc.

RVP. 2. 2. 7.

in c. 13.

Ioan.

Tom. 2.

V.

Amor datius est & libera-

lis.

(a) Ohtat

in angros

y no huc

nau raco

nes.

quæ Dea colebatur paupertatis quia atrocissimus est & quasi diuini status propius potro semper pauperimus: quia amans quæ est imo sui ipsius cordisque indigus, quia huc illudet quam maximè, vt quidquid possidet tuam cor proprium, amato elargiatur.

Dilexit Princeps Ionathas Dauidem hinc notum est vt illi tribueret quidquid habebat, vtque vt propria velle maneret exurus: *Dilexit Ionathas Dauid quasi animam suam: nam dedit eam Dauid, & reliqua vestimenta sua, vsque ad gladium.* & arcum suum. & vsque ad biberonem. Hinc aiebat D. Aug. amantem esse excogitans, quia illud amico suo concefferat. Ex his dicit D. Greg. hanc regulam: si cognoscere velle amorem, opera attende: *Probatu dilectionis certitudo est operu, amor operatus magna si est, si autem operari renuit, amor non est.* Deus hominem dilexit a principio: *Charitate perpetua dilexisti* agnoscit illud cum ulauit: nunc autem ad summum accendit amor: *In finem dilexisti*, eo atque in altitudinem ad summum beneficia: laigitur enim homini omnia sua bona, diuitias, imo seipsum, ita vt dicere licuerit Apostolo: *Exinanitus seorsum*, ex haufit, & euacuauit semetipsum, illi donatorem faciens, non tantum rerum suarum, sed etiam sui ipsius largitor munificissimus. In eum formam serui accepit in doobus altibus quos nunc exequitur, hoc est in locutione pedum & institutione S. Sacramenti, quos nunc cogitamus.

§. 2. Ante diem festum Pasche &c. Misit aquam in peluim, & cepit lauare pedes. Admiratur D. Petrus Dominum in forma serui, & maliciam patitur in pelui aquarum, magis quam in Marina uagante.

Primò: formam assumpsit serui in locutione pedum. hanc enim nobis subtiliter describit Evangelista: *Anto diem festum iherosolimitano Surgit à Cana, & ponit vestimenta sua & cum cepisset iumentum praecinxit se & misit aquam in peluim, & cepit lauare pedes discipulorum suorum, & extergere linteo, quo erat praecinctus.* Hoc uero cetera Christi mirabilia sunt mirabilius quod D. Petrus, paucis verbis expedit, eorum descendens Dominum in hac forma humilem, stupens attonitus se subducit & exclamat: *Domine, ne*

Tu mihi laus pedes: Quam digna ponderatio: Tu mihi? Quis tu, quis ego? Iudicavit David pelagus esse, in quo Dei mirabilia patiferebantur. In quo a, ubi praestantissima hominum continentur sapientia, atque experientia veracissima. In quo turbantur eorumque discursus & rationes. *Qui descendunt mare in navibus, faciunt operationem in aquis multas: ipsi vident opera Domini, & mirabilia eius in profundis.* Quia alto vectis pelago, turbo concitantur aquas commovens turbantque non minime: nam caelum usque ascendunt aquae ut stellas ipsas videantur contingere: Jam ad ima demerguntur abyssorum: Ascendunt usque ad caelum & descendunt usque ad abyssos, & omnia sapientiae ratione decorata est. Aqua illa omnem illis decorat sapientiam, ut illam ut antequam nequeant: Turbari sunt & moti sicut ebrius. Ex tali ascensu & descensu turbatur illis caput & quid erant agunt, ignorant. Bene dixit David de hoc Mari, sed multo melius atque admirabilius diceret hoc de hac aquarum pelui, quam Christus manibus suis apprehendit, factus servus. De hac dicit potest: *Hoc mare magnum & vastissimum manibus.* Quot sinus pelagus hoc complectitur? Quot abyssos continet profundissimas? Quam immensum sine fundo fundum? Tempestas excitatur & discursus in intellectu D. Petri, quoties furtim ascendit, descenditque deorsum? *Tu mihi? Tu.* Quis tu? *Mihi:* quis ego? O quanta tua est altitudo, & metra quanta profunditas? Dicendo illud *Tu,* ascendit Petri intellectu transcendens aca, caelos, stellas, firmamentum, Angelos, super eosque Seraphinos, illud perpendens quod ante dicitur: *Tu es Christus filius Dei vivi.* O quanta celsitudo: Dicendo illud, *Mihi,* descendit & profunditatem suam attendit, quam Bene ipse cognosceret, nam ut Christo propinquus esset, se ita indignum repudiabat ut illi exclamaret: *Ecce a me, quia homo peccator sum Domine.* Dicendo homo, idem erat ac si diceret, et a vira omnium miserima, calamitatum cumulus, vanitatumque congeries: *Vnicuique vasitatis suavis homo viciens.* Dicendo, peccator tantum declaravit miseriam, quanta non potest esse major: quia *Miserus facti peccatorum populi.* Dicit igitur: sum omnium totius universi creatura vilissima: quia si corpus attendas, cumulus sum miseriarum, sicut etiam est hominum maxime principalis Quantum ad animam, minus sum quam nihil: quia peccator sum. Tunc Domine ad pedes

meos? Turbat Petrus caput totumque censet transloceri, & circumagi mundum: *Tu mihi? Tu Domine,* de quo scriptum est: *Omnia in manu tua, pondere, & mensura disposuisti:* Creasti mundum, & singulis locum suum assignasti, illa omnia mentus es & ponderasti, atque singulis suum dedisti locum iuxta qualitatem suarum dignitatem. Ignem, qui levis est, statuisti in sublimi: terram, quae gravis est in inferiori: caelum in loco supremo, quia corpus est nobilissimum: *Et enim expendit Philosophus hic illi debebat quia: Nobilissimo loco debetur nobilissimus locus.* Tu Domine, numquid non his omnibus eminentior? an non locus tibi est omni creato superior? numquid tu ille qui sedes super alas Cherubim: *Qui sedes super Cherubim?* Numquid tu ille qui terram pedibus tuis scabellum supponis? an non ego creatura omnium infima de tuis egressa manibus? an ego aliud quam laus fructum per peccata & imperfectiones immundissimum: *Tu mihi?* Tu igitur divinus, hoc quippe te nomine appellasti: *Deus tuus ignis consumens est.* Ego terra gravis: hoc quippe nomen voluisti mihi esse legitimum quando dixisti, *Terra es & in terram ibis.* quoniam hic ordo praeposterus: *Tu mihi laus pedes?* Quid tuae sunt manus, & mei quid sunt pedes? manus quae sustentant Angelos, movent caelos, dant lumen caecis, mortuosque vivificant. Pedes pulvere & miseria conferti: & si hominis pars principalis congelatum sit vanitatum, quid pedes erunt pars infima? Eliseus ut infantem mortuum ad vitam revocaret, multum se contraxit, cum ad illius se mensuram aptaverit, oculos suos eius oculis superposuit, os oris, manus manibus, pedes pedibus: porro si manus pedibus junxisset: res fuisset insulsa & minime conveniens. Tu Deus meus, cunctis Eliseo, quoniam est haec conjunctio, quod pedibus meis manus tuas apponis sacratissimas: attende hic quod: *Omnia sapientia eius decorata est.* Nec hoc adeo mirabile.

Trutinat Spiritus S. quod dum tempore Regis Ezechiae & in ordine ad ejus curationem, Sol retrogressus est: decem lineis & stetit in postrema atque ultima linea horologii Regis Achaz, tanto stupore mundus haec attentus, ut sapientissimi quos orbis ea tempestate venerabatur, Astrologi nempe Babiloniae quorum tanta erat in hac scientia, praestantia, ut caelos palmo metirentur, ita turbarentur, & obstupescerent, ut omnis eorum sapientia alas dimitteret.

Sap. 14. 21.

1. 7. 2. 2.

Deut. 4. 14. Gen. 2. 1. 50.

6. 1. 111.

Porreus hic Ezechiae de solis retrogressione sic re-nouatur. se v. 12.

2 Paral. 32. 21.

se vitam testaretur: proinde miserunt Ierusalem interrogant: De portento illo magno, quod acciderat super terram. Nec sine causa. iudicabant etenim totum mundum inuerti: cum enim Sol sit mundi regimen, atque de motu illius ordinato pendeat totius ordo vniuersi, videntes retrogressionem illam ita alienam ab eo quod eius natura postulat, vltra quam credi potest admirati sunt, veriti ne omnia deoque susque transuerterentur, dixerunt: quid hoc res? Quo modo talem Sol egit ascensum? quae manus hunc ita retrosum compulerunt, & de loco suo ita deorsum represserunt? Quae nam fuerunt illae vires, quae in tantam illum demerferunt profunditatem? *Magnum portentum.*

Portentum fuit hoc sane per magnum, at infinitis minus quam illud quod modo perpeditimus. Sol diuinus Dei filius naturalis et proprium sibi locum possidet Patris aeterni finem: quem modo videmus ita retrogressum vsque ad vltimam litem, vt nedom se reddat nouem Angelorum Choris inferiori humanam affluens naturam, sed ipsis etiam hominibus eorum se pedibus proferens, o magnum portentum! An locus datur altior quam ille qui debetur ei? An locus datur inferior, quam ille quem occupat, & in quo residet seque statuit infimo? Tu mihi lauas pedes? percunctatur Petrus hoc magno & stupendo turbatus portento. Quid est quid in eandem, quis hoc agit, atque in quem finem? opinatur D. August. tantum fuisse D. Petri stuporem, dum Christum vidi pedibus suis aduolutum, vt quasi raptus extra se recesserit, refugerit & exclamaret: *Expauit, exhorruit, & exclamauit: Non lauabis mihi pedes in aeternum.* Si certis Dominum miraculum patrum in piscatura ad mare Galilaeae in genua procumbens humiliter & instanter rogauerit: *Exi a me, quia homo peccator sum Domine,* quid eum fecisse nunc arbitramur? Porro respondet illi Dominus: *Quod ego facio, tu nescis modo, sedes autem postea.* Diuinum plane responsum & quod in eandem satis facit terminis quibus proposita erat interrogatio.

D. Avg. Ser. 8. ad fratres in Eremo. Tom. 10. Mat. 16. 16.

Solebat Dominus respondere D. Petro eodem tenore verborum, quodrabatque interrogationi responso. Dixit illi die quodam D. Petrus: *Ego dico tibi, quia tu es Christus filius Dei uiui.* Respondet ei eodem tenore Christus: *Ego dico tibi, quia tu es Petrus etc.* Nunc difficultas quam Petrus objicit est in illo: *Tu mori? Manus tuae tu pedibus meis?* Non sibi haec conueniunt.

Cui Dominus eisdem responderet terminis: *Quod ego facio, tu nescis modo.* Tu Petre pedes bene quidem, necum tibi nullam esse proportionem, nec pedes tuos meis conueniuntibus, aut vnum alteri correspondere, solum feliciter attingi: verumtamen nec tuus intellectus meis quadrat operibus, aut curbanon eorum celsitudini conuenit & dignatur: *Quod ego facio:* Ego cui dixisti tu in meo magister dicitis argumentum: *Tu nescis.* Tu quoque dicitis: *Mihi, in signum & tuae confessionem, parum opera Dei & humanus non quadrat intellectus: Ego facio.* Ego sum Patris sapientia, non opera adeo sunt excelsa, vt ipsi se praesentem propheta al s suis oculos sibi conuegant, qui sequuntur illa pergrami: *Tu nescis:* Tu pariter tu piscator, cuius exiguus est intellectus, & huiusmodi nequaquam excelsus altioribus. Si Petrus tuo iudicio pedibus meis non conuenit manus, minus rat ones tuae mysterium eorum quadrant profunditatem: quocirca ne labores illa seruati, non enim his intelligenda verba tibi sufficiunt: *Sedes autem postea,* hoc dicitur venerit S. Spiritus. Ita declaratur hoc idem Dominus eadem nocte in mensa praesentem expaudent D. August. & D. Chrysost. dum ait: *Paractitus autem Spiritus S. ille vos docuit omnia.* Amoris opera eusque impulsus, vt D. August. credimus, non intelligit, qui illos non possidet. Opus hoc quod Christus agit, opus est amoris Diuini flagrantissimi & efficacissimi, quocirca amor requiritur Diuinus ad eum intelligentiam: hic autem est Spiritus S. Ille qui ignorat quid sit amor filiorum, facta mirantur parentum, & ea quae ab ipsis & pro ipsis sentiunt. Ne frustra Petre conueneris nunc opus illud perferatur: quando plenus amor sagittis diuino clarissime hoc intelliges.

§. 3. Quod ego facio, tu nescis modo &c. Sunt opera Christi capilli quos spicae dicunt excelsos, quales sunt elatae palmarum, & nigros quasi coruus.

Quam bene sponsa haec Christi delictis operat quantum sapio, illum considerat uana recumbentem sub forma serui quoniam membratim delireat: Caput eius aurum optimum, coma eius sicut elatae palmarum, nigra quasi coruus. Viden illud hoc schemate transformata: patet igitur caput illi esse aurum optimum. Caput eius teste D. Paulo, eius est diuinitas: Caput Christi.